

POLICY PAPER

Motivácia a prispievanie rozvojových organizácií k napĺňaniu Globálnych cieľov prostredníctvom medzinárodného dobrovoľníctva

Autorka: Dr. Božena Markovič Baluchová, PhD.

TVÁRE MIGRÁCIE

Autorka štúdie: Dr. Božena Markovič Baluchová, PhD.

(Platforma rozvojových organizácií – Ambrela v Bratislave, SR)

Grafické spracovanie: Michal Kostovský

Jazyková korektúra: Jana Vicenová

Titulná fotografia: Palo Markovič

Podakovanie (za poskytnutie fotografií): eRko, ADRA Slovensko, Slovenská katolícka charita, SAVIO

Tento projekt je financovaný
z prostriedkov Európskej únie

Tento dokument vznikol za finančnej podpory Európskej únie. Za obsah tohto dokumentu zodpovedá výlučne Platforma rozvojových organizácií – Ambrela a za žiadnych okolností ho nemožno považovať za názor Európskej únie.

Dokument je publikovaný v rámci projektu „SDGs and Migration – Multipliers and Journalists Addressing Decision Makers and Citizens in the EU“, ktorý sa realizuje vďaka programu Európskej únie pre vzdelávanie a zvyšovanie povedomia (Development Education and Awareness Raising – DEAR) a v rámci projektu „Posilňovanie riadiacich, koordinačných a implementačných kapacít a zvyšovanie konkurencieschopnosti subjektov rozvojovej spolupráce“, podporeného z prostriedkov SlovakAid.

Úvod

Vysielanie medzinárodných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok do krajín Globálneho Juhu využíva ako jednu z foriem oficiálnej rozvojovej spolupráce (z angličtiny Official Development Assistance – ODA) väčšina tradičných donorov.¹ Aj v prípade Slovenskej republiky ide o nástroj jej zahraničnej politiky, ktorá sa i touto formou snaží podporovať rozvoj v programových a partnerských krajinách ODA SR. Za takmer dekádu existencie národného dobrovoľníckeho programu z dielne ministerstva zahraničia bolo zo SR do vybraných nízkopríjmových krajín vyslaných dvesto juniorských aj seniorských dobrovoľníkov a dobrovoľníčok. Táto štúdia ponúka pohľad na to, ako môžu projekty medzinárodného dobrovoľníctva (aj tie pod značkou SlovakAid – manažované členmi Ambrely) prispievať k napĺňaniu Globálnych cieľov trvalo udržateľného rozvoja a Agendy 2030.

Mapovanie a reportovanie dosahu dobrovoľníckych projektov poskytuje zapojeným stranám (primárne však vysielajúcim organizáciám) príležitosť zamyslieť sa nad interakciou s vyslanými ľuďmi aj ostatnými partnermi, pričom otvára príležitosť na sebareflexiu a zlepšenie celého manažmentu dobrovoľníctva. Vhodný spôsob merania a hodnotenia takéhoto príspevku v prepojení na Globálne ciele sa však stále hľadá. Pomocnú ruku podáva International Forum for Volunteering in Development (Forum) s novou online platformou z jesene 2021, obsahujúcou aj sebahodnotiaci nástroj, ktorý by umožnil merať dosah dobrovoľníctva pre rozvoj, a to hneď v niekoľkých oblastiach. Na preukázanie prínosov dobrovoľníctva pre medzinárodný rozvoj sa totiž uskutočnilo stále málo výskumov.^{2,3} V SR sa prvý takýto výskum⁴, zameraný aj na motiváciu a prispievanie vysielajúcich organizácií k napĺňaniu Globálnych cieľov, realizoval túto jar 2021.

1. Nemerať impakt, ale radšej príspevok k plneniu Agendy 2030

Medzinárodné spoločenstvo na pôde OSN schválilo v septembri 2015 súbor priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja – Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj.⁵ Jej kľúčovými princípmi sú transformácia, integrácia a univerzálnosť, heslom sa stal výrok, **Leaving no one behind**, teda nenechať nikoho bokom, na okraji záujmu spoločnosti. Plnenie Globálnych cieľov sa tak očakáva od všetkých, teda aj od tzv. rozvinutých štátov.⁶

Slovenská republika si v roku 2018 zvolila vlastný prístup k národnej implementácii Agendy 2030, ktorý premietla na národnú úroveň prostredníctvom šiestich Národných priorít implementácie Agendy 2030.^{7,8} Vypracovala tiež Koncepciu implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí pod názvom **„Zodpovedné Slovensko – udržateľný rozvoj za našimi hranicami“**, v ktorej ide o reflexiu

1 SlovakAid, 2021

2 Perold et al., 2013

3 Burns, 2015

4 Markovič Baluchová, 2021

5 UN, 2015

6 UN stats, 2016

7 Úrad vlády SR, 2017

8 MIRRI SR, 2020

Dobrovoľníctvo v Rwande: vzdelávací projekt Slovenskej katolíckej charity v Kibeho. Foto: Erik Mihalda, 2021.

o možnej angažovanosti Slovenska v externom prostredí smerom k napĺňaniu Globálnych cieľov.⁹ Týka sa aj oblasti ODA, vrátane jej programu medzinárodného dobrovoľníctva.

Svetové organizácie, vysielajúce medzinárodných dobrovoľníkov a dobrovoľníčky do zahraničia, dlho zápasili so spôsobom merania príspevku svojich dobrovoľníckych programov k napĺňaniu Agendy 2030 a Globálnych cieľov (SDGs). Najprv vznikali malé štúdie, zamerané na názory partnerských organizácií na vplyv dobrovoľníckej práce na medzinárodný rozvoj, sprevádzané **prípadovými štúdiami na úrovni krajiny**.¹⁰ Singapurská medzinárodná nadácia (SIF) si napríklad objednala výskum zameraný na napĺňanie konkrétneho globálneho cieľa SDG 17 – Partnerstvá pre Globálne ciele.¹¹ Skúmaný bol tiež Globálny cieľ SDG 4.7 v oblasti inkluzívneho, spravodlivého a kvalitného vzdelávania, ktorý je zameraný na získavanie vedomostí a zručností, potrebných pre presadzovanie udržateľného rozvoja.^{12,13} Potenciál dobrovoľníkov a dobrovoľníčok zotrvať v sektore, zameranom na rozvoj aj po návrate z vyslania, je totiž vyzdvihovaný organizáciami, zapojenými do medzinárodného dobrovoľníctva aj samotnými dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami. Práve navrátiť sa dobrovoľníci a dobrovoľníčky majú potenciál naplniť SDG 4.7 a **priniest kritickú globálnu perspektívu** do miestnych oblastí práce, štúdia a každodenného života seba aj ostatných, a môžu prispievať ako aktívni občania a občianky k riešeniam globálnej chudoby a sociálneho vylúčenia.^{14,15}

9 Úrad vlády SR, 2017

10 Lough, 2012

11 Lough, 2016

12 Úrad vlády SR, 2017

13 Bridge 47, 2021

14 Comhlámh, 2013

15 Comhlámh, 2014

Medzinárodná organizácia práce (ILO) už v roku 2011 vypracovala **Manuál na meranie dobrovoľníckej práce**,¹⁶ ktorý spočíval v zbere základných kvantitatívnych údajov o množstve a charaktere dobrovoľníctva. Takéto údaje by sa mali zbierať v rámci pravidelného získavania údajov na národnej úrovni, no daný manuál doteraz využilo desať krajín.¹⁷ Na konferenciách fóra International Forum for Volunteering in Development (Forum) boli v poslednom období odprezentované modely potenciálnych spôsobov merania vplyvu dobrovoľníctva na rozvoj a Globálne ciele.^{18,19} Problémom bol doteraz nielen nedostatok spoľahlivých údajov, ale aj dostupné nástroje na ich meranie. Treba totiž priznať, že optika, ktorou sa chápú dobrovoľnícke praktiky v krajinách Globálneho Juhu, ako aj nástroje merania ich dosahov (monitoringu a evaluácie) sú často vyvinuté v krajinách Globálneho Severu. Môže teda pri ich hodnotení dôjsť k tzv. „Northern bias“.^{20,21}

Dokončenie pilotného mapovania členov aj nečlenov Fóra z roku 2009 trvalo mnoho rokov a zameralo sa iba na dobrovoľnícky program OSN (UN Volunteers). Návrhom Fóra bolo napríklad nepoužívať pojem impakt, resp. meranie impaktu, ale skôr príspevku. Je teda vhodné zamerať sa na prispievanie dobrovoľníctva k rozvoju, ktoré môže byť ľahšie preukázateľné.²² Bolo tiež identifikovaných niekoľko priorít globálnej agendy pre výskum dobrovoľníctva pre rozvoj, no realizácia bude závisieť od aktívneho zapojenia a zodpovednosti výskumných tímov v oblasti dobrovoľníctva, a to na národnej aj medzinárodnej úrovni.²³ Program OSN pre životné prostredie (UNEP) však zdôrazňuje dôležité ponaučenie z obdobia merania napĺňania predošlých Miléniových rozvojových cieľov (MDGs): ak majú byť procesy úspešné, ukazovatele ich napĺňania musia byť ‚SMART‘ (špecifické, merateľné, dosiahnuteľné, realistické/relevantné a časovo ohraničené), konzistentné v čase a s existujúcimi štandardmi aj dohodami, a vyhýbať sa duplicitě. Mali by sa dať porovnať s medzinárodnými výsledkami a byť univerzálne aplikované.²⁴

2. Poznať motiváciu dobrovoľníckych projektov v nízkopříjmových krajinách

Národný dobrovoľnícky program ‚Programu vysielania dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín‘²⁵ pripravilo a schválilo Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR na podnet Platformy mimovládnych rozvojových organizácií v roku 2012.²⁶ Za dekádu trvania tohto programu bolo vyslaných do terénu dvesto ľudí. Pod značkou SlovakAid manažovalo projekty medzinárodného dobrovoľníctva (pripravilo aj vyslalo do terénu minimálne troch ľudí) celkovo dvanásť slovenských vysielajúcich organizácií. Ich zástupcovia a zástupkyne participovali na **výskume z jari 2021**, ktorého jedna konkrétna časť sa zamerala aj na motiváciu – nie však samotných vysielaných ľudí, ale práve tímov vo vnútri rozvojových organizácií. Boli identifikované a analyzované dôvody, prečo sa

16 ILO, 2011

17 Haddock a Devereaux, 2015

18 Buckles a Chevalier, 2012

19 Allum, 2019

20 Butcher a Einolf, 2017

21 Millora, 2021

22 Allum a Onuki, 2019

23 Devereux et al., 2017

24 UNEP, 2015

25 Markovič Baluchová a Kimuli, 2020

26 PMVRO, 2013

Dobrovoľníctvo v Angole: podpora získavania nových vedomostí a zručností u detí. Foto: archív SAVIO, 2014.

mimovládne organizácie rozhodli pre implementáciu dobrovoľníckych cyklov pod značkou SlovakAid v zahraničí, čo všetko to zahŕňa a aký to má pre ne prínos.²⁷ Vybrané zistenia sú uvedené v nasledujúcich podkapitolách.

2.1. Dodržiavať princíp súladu s prioritami ODA SR

Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS) na svojej stránke uvádza, že na Slovensku zatiaľ nie je možné získať vysokoškolské vzdelanie v odbore medzinárodných rozvojových štúdií, a preto je medzinárodné dobrovoľníctvo jeden zo spôsobov budovania skupín expertov a expertiek v tejto oblasti.²⁸ Dodržiava sa pritom princíp súladu s cieľmi ODA SR, čím dobrovoľnícky program pomáha napĺňať ciele a politiky ODA SR podľa aktuálnej Strednodobej národnej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023.^{29,30} Ide o ambíciu podporovať **27 teritoriálnych priorit** na západnom Balkáne, Blízkom východe, vo Východnom partnerstve EÚ, východnej subsaharskej Afrike a stále aj v Afganistane,³¹ a **6 sektorových priorit** (kvalitné vzdelávanie, dobré zdravie, dobrá správa vecí verej-

27 Markovič Baluchová, 2021

28 SAMRS, 2021

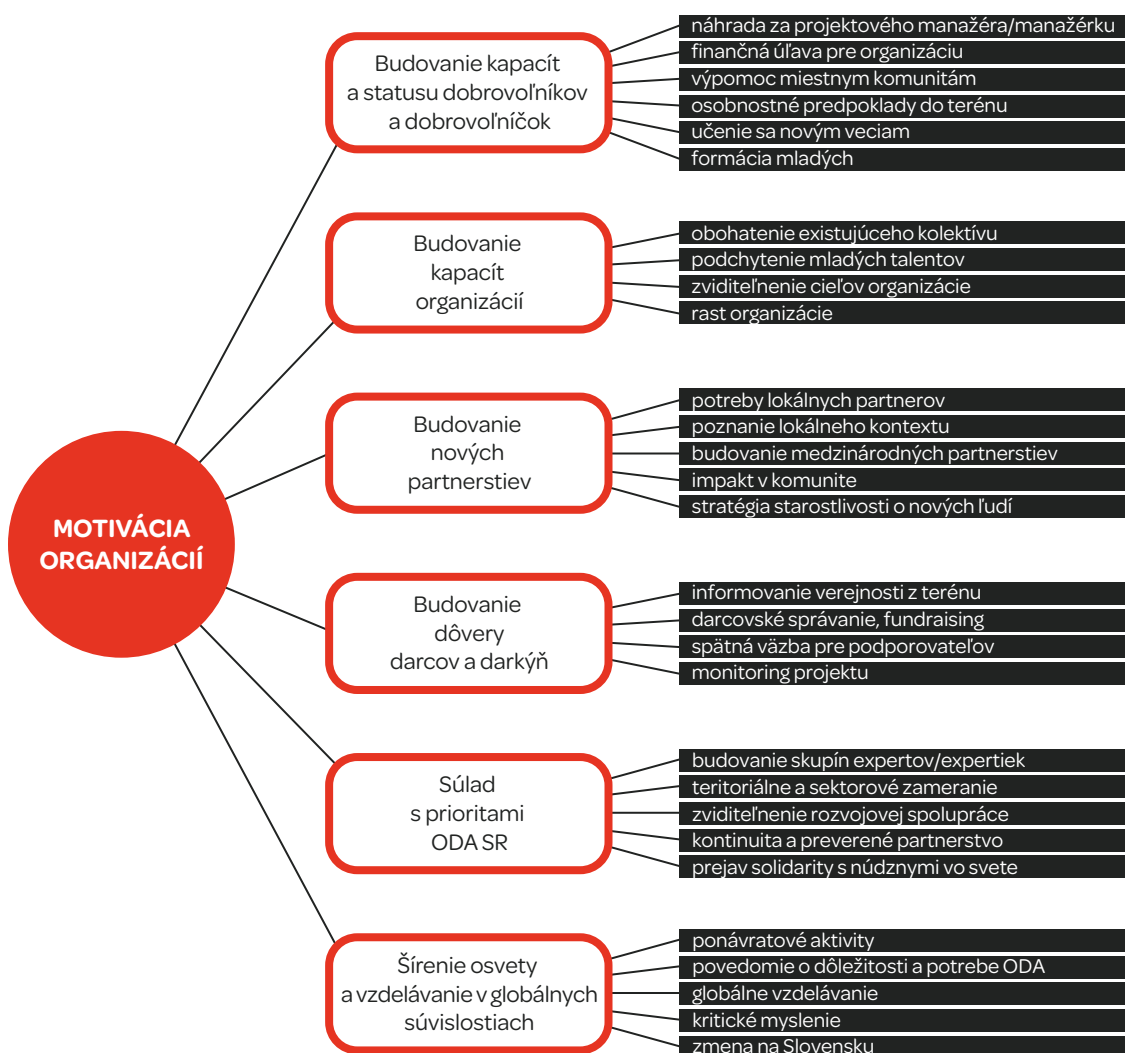
29 MZVaEZ SR, 2019

30 SAMRS, 2019

31 Ambrela, 2020

ných a budovanie občianskej spoločnosti, potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo, infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, podpora tvorby trhového prostredia).

Svoje rozvojové zámery (v súlade s prioritami ODA SR) ako dôvod realizácie dobrovoľníckych projektov potvrdili aj zástupcovia a zástupkyne konkrétnych vysielajúcich organizácií – členov Ambrey v spomínanom výskume.³² Dobrovoľnícke projekty prepájajú s partnermi tam, kde už realizujú alebo chcú realizovať rozvojový projekt. Pripravujú dobrovoľnícke projekty s organizáciami, s ktorými spolupracovali, alebo s ktorými práve spoločne pripravujú projektovú žiadosť o grant SlovakAid.

Grafické znázornenie jednotlivých kategórií s identifikovanými motiváciami mimovládnych rozvojových organizácií pre realizáciu projektov medzinárodného dobrovoľníctva. Zdroj: Božena Markovič Baluchová (máj 2021)

32 Markovič Baluchová, 2021

Dobrovoľníctvo v Keni: spolupráca s farmármi pri pestovaní sezamu. Foto: archív ADRA, 2016.

2.2. Prispieť k budovaniu kapacít – individuálnych aj organizačných

Čo sa týka **budovania kapacít a statusu samotných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok**, ak má vyslaný človek za sebou kvalitnú prípravu a tréning, môže byť prínosom – ako pre lokálnu, tak aj pre vysielajúcu organizáciu a v určitej miere môže v teréne nahradiť projektového manažéra. Jeho vyslanie by však malo sledovať princíp neprebratia práce miestneho personálu.³³ Účastníci a účastníčky spomínaného výskumu³⁴ tiež uviedli, že medzinárodné dobrovoľníctvo slúži na obohatenie existujúceho projektového kolektívu, ako aj na **budovanie organizačných a iných kapacít** lokálnych partnerov a ich pobočiek v teréne. Je to tiež dobrý spôsob, ako si organizácia môže podchytiť talenty a vychovať potenciálnych zamestnancov, zamestnankyne. Dobrovoľnícky program by mal reflektovať na lokálne potreby konkrétnej spoločnosti – čím dlhšie organizácia v nízkopríjmovej krajine pôsobí, tým lepšie pozná lokálny kontext a potreby miestnej komunity. Prináša to synergiu s jej aktivitami, ktorá umožňuje špecializáciu organizácie v jednotlivých oblastiach a najmä v jednotlivých lokálnych spoločensko-kultúrnych, politických a sociálnych kontextoch. Prítomnosť dobrovoľníka alebo dobrovoľníčky môže smerovať k **vybudovaniu dlhoročného a kvalitného partnerstva**, viditeľnému impaktu (príspevku k sociálnej zmene či zlepšeniu kvality života) v danej komunite.

33 SAMRS, 2021

34 Markovič Baluchová, 2021

Vysielajúce rozvojové organizácie, ktoré realizujú na Slovensku verejné zbierky na pomoc núdzným v zahraničí, v spomínanom výskume potvrdili, že oceňujú prínos dobrovoľníka či dobrovoľníčky pri monitorovaní a reportovaní aktivít, ako aj informovaní verejnosti o situácii priamo v teréne. Osobná skúsenosť vyslaných ľudí a tzv. slovenský prvok pomáha pri **budovaní dôvery darcov a darkýň** počas fundraisingových podujatí. Dané vystúpenia počas kampaní a zbierok sú zväčša súčasťou **ponávratových aktivít** v rámci poslednej fázy dobrovoľníckeho cyklu. Jej cieľom je šírenie osvedčenia o dobrovoľníctve a význame ODA SR, zvyšovanie povedomia o Agende 2030 a „domestikácia“ Globálnych cieľov,³⁵ ako aj vzdelávanie v globálnych súvislostiach.

3. Nastaviť indikátory mapovania a merania dobrovoľníctva pre rozvoj

Dokumentovanie prínosu dobrovoľníckych programov a projektov k napĺňaniu Globálnych cieľov si vyžaduje explicitné prepojenie týchto aktivít a výsledkov priamo so sedemástimi cieľmi Agendy 2030 (SDGs). Na prvý pohľad sa to zdá jednoduché – spojiť konkrétnu **dobrovoľnícku činnosť s jedným z Globálnych cieľov**. Napríklad poskytovanie školení pre učiteľov a učiteľky škôl je jasne prepojené so vzdelávaním, teda cieľom č. 4. Mnohé programy a projekty však svojimi aktivitami reagujú na niekoľko cieľov trvalo udržateľného rozvoja súčasne a vo vzájomnej synergii.³⁶ Medzinárodní dobrovoľníci a dobrovoľníčky teda môžu prispieť k splneniu a transformácii plnenia Globálnych cieľov vo všetkých tematických oblastiach spôsobmi, ktoré sa zameriavajú na jeden alebo viac cieľov naraz. V rámci Globálneho cieľa č. 17 sa dokonca výslovne uvádzajú dobrovoľnícke skupiny ako aktéri implementácie všetkých sedemástich cieľov.³⁷ Konkrétne však môžu vyslaní ľudia poskytovať technické znalosti, napríklad v oblastiach ako zdravie (cieľ 3), vzdelávanie (cieľ 4), čistá voda a hygiena (cieľ 6), obnoviteľné zdroje energie (cieľ 7), udržateľné ekosystémy (ciele 13, 14, 15). Môžu rozvíjať zručnosti a budovať kapacity, a tým zvyšovať zamestnateľnosť najmä mladých ľudí a ľudí s obmedzeným prístupom na trh práce (cieľ 8). Dobrovoľníci a dobrovoľníčky majú tiež preukázané skúsenosti s formovaním postojov a katalyzáciou zmien správania, čo platí napríklad pre otázky ako rodová rovnosť (cieľ 5), čistá voda a hygiena (cieľ 6), udržateľná spotreba (cieľ 12), opatrenia v oblasti klímy (cieľ 13), ako aj budovanie dôvery v rámci vzťahov, ktoré vedú k zvýšeniu sociálneho kapitálu a k posilneniu sociálnej súdržnosti (cieľ 16).^{38,39}

Je na organizáciách, manažujúcich programy a projekty medzinárodného dobrovoľníctva, aby si osvojili nástroj mapovania svojich konkrétnych dobrovoľníckych aktivít oproti Globálnym cieľom a zámerom Agendy 2030. Vytvorená mapa v podobe tzv. „crosswalku“ by vykazovala dobrovoľnícke aktivity organizácie v jednom stĺpci a ich napojenie na konkrétne Globálne ciele v stĺpci druhom. Ďalším krokom potom bude zhromaždené mapovanie prepojení vyreportovať a vyhodnotiť – na národnej i medzinárodnej úrovni.⁴⁰

35 UNV, 2015

36 Haddock a Devereaux, 2015

37 UNV, 2015

38 UNV, 2015

39 UNV, 2018

40 Haddock a Devereaux, 2015

Dobrovoľníctvo v Ugande: monitoring klientov HIV kliniky v Buikwe. Foto: Marek Čulaga a eRko, 2017.

4. Transformácia partnerstiev pre implementáciu Agendy 2030

Vysielajúce rozvojové organizácie v zahraničí musia rátať s vplyvom inovácií na dobrovoľníctvo pre rozvoj a tiež sa potýkajú s odvážnym návrhom: viac explicitne zosúladiť dobrovoľnícke programy so sociálnymi hnutiami a s aktívnym občianstvom, pričom nemá ísť o technický proces (podpory komunit v teréne ako doteraz), ale skôr politický.⁴¹ Experti a expertky z Fóra volajú po nevyhnutnej transformačnej, resp. transformatívnej zmene v záujme efektívnej implementácie Agendy 2030. Podstatnou súčasťou tejto transformácie sú transformatívne partnerstvá – vzťahy medzi stranami, ktoré vedú k spoločenskej zmene s ohľadom na transformáciu života a vyhlíadok samotných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok. Prínosom takýchto partnerstiev, **interakcií všetkých zainteresovaných strán** (a dôvery medzi jednotlivými partnermi), sú udržateľné zmeny pre jednotlivcov, jednotlivkyne aj pre komunity, na ktoré sa zameriava rozvojová intervencia.⁴² Globálny cieľ č. 16.7 má zaistiť citlivé, inkluzívne, participatívne a reprezentatívne rozhodovanie na všetkých úrovniach, preto by mali byť všetci zainteresovaní

41 Allum, 2016

42 Haddock a Devereaux, 2015

partneri rovnako zapojení – ako do výberu, tak aj alokácie a mobilizácie dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v súlade so vzájomne dohodnutými strategickými cieľmi.⁴³ Medzi kľúčové faktory, ktoré zvyšujú **reciprocitu v transformačných partnerstvách**, patria: partnerstvá medzi dobrovoľníkmi/dobrovoľníčkami, miestnymi hosťiteľskými organizáciami a komunitami; ďalej medzi prijímajúcimi a vysielajúcimi organizáciami; a tiež vzťahy vysielajúcich organizácií s donormi.^{44,45}

Spolu s novým dobrovoľníckym štandardom – **„The Global Volunteering Standard“**⁴⁶ – spustilo Forum na jeseň 2021 aj platformu „Global Volunteering Standard Platform“ s cieľom uviesť princípy štandardu do praxe. Daná platforma je prvé online miesto s osvedčenými postupmi v oblasti dobrovoľníctva pre rozvoj. Pozostáva zo samotného štandardu; ako aj z bezplatného a interaktívneho **nástroja na sebahodnotenie** (tzv. „Self-Assessment Tool“), ktorý dobrovoľníckym organizáciám umožní merať úspech v oblastiach, ako sú dizajn a implementácia dobrovoľníckych programov a projektov, manažment dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, aj spomínané meranie dosahu.⁴⁷ Medzi kľúčové akcie takéhoto merania patrí: identifikovanie špecifických ukazovateľov merania úspechu spolu s komunitou; ich naviazanie na používané indikátory monitoringu a merania napĺňania Agendy 2030; zapájanie všetkých zainteresovaných strán dobrovoľníckych projektov (vrátanie lokálnych komunít – beneficentov rozvojovej spolupráce v konkrétnej partnerskej krajine ODA) do participatívneho zberu dát v teréne, ako aj do procesu merania a reportovania výsledkov – dosahu (príspevku dobrovoľníctva k napĺňaniu Globálnych cieľov) vo vhodnom jazyku a formáte.⁴⁸

Dobrovoľníctvo v Gruzínsku: práca s vnútorne presídlenými osobami v Tserovani. Foto: archív ADRA, 2018.

43 Perold et al., 2013

44 Lough, 2016

45 Lough et al., 2019

46 Forum, 2021

47 Forum, 2021

48 Forum, 2021

5. (Namiesto záveru): Nezabúdať na prínos vysielajúcich organizácií

Skúmanie príspevku projektov medzinárodného dobrovoľníctva k napĺňaniu Agendy 2030 a Globálnych cieľov rastie, no často sa zameriava na prínos samotných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok.^{49,50} Výskum úlohy vysielajúcich organizácií pri budovaní potrebných partnerstiev a efektívnej rozvojovej intervencie v teréne je stále iba v začiatkoch.⁵¹ V SR sa však táto úloha členov Ambrely neprehlíada a nepodceňuje, prvý takýto výskum bol realizovaný práve tento rok. Napomôcť meraniu dosahov dobrovoľníctva by mal pomôcť aj nový dokument s dobrovoľníckym štandardom a s nástrojom sebahodnotenia organizácií v rámci novej online platformy 'Global Volunteering Standard Platform', ktorý pripravilo Forum.

Medzinárodní dobrovoľníci a dobrovoľníčky aktuálne v spoločnosti zohrávajú – okrem iného – významnú úlohu pri spomaľovaní radikalizácie vo vzťahu k fenoménu migrácie.^{52,53} A práve vysielajúce organizácie môžu napomôcť ku kritickej diskusii a k formovaniu svetonázoru dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v záverečnej fáze dobrovoľníckych cyklov – v rámci ponávratových osvetových aktivít a výchovy ku globálnemu občianstvu. Zároveň majú vplyv na vzdelávacie a rozvojové aktivity prostredníctvom svojho vzťahového prístupu. Absolvovaný dobrovoľnícky pobyt (a celý projekt i program) tak prispieva nielen k posunom ľudskej mysle individualít, ale aj k zlepšeniu odolnosti celých zapojených komúní.⁵⁴

Vzdelávanie v zraniteľných komunitách pokračuje aj počas pandémie Covid-19 – aj vďaka dobrovoľníckym projektom členov Ambrely. Foto: Erik Mihálda a SKCH, 2021.

49 Matulayová, 2012

50 Matulayová et al., 2012

51 Lough, 2016

52 Allum et al., 2017

53 Markovič Baluchová, 2020

54 Lough, 2016

Literatúra a použité zdroje

1. ALLUM, C., 2016: Why measure and for whose benefit?, International Forum for Volunteering in Development discussion paper. 33 s.
2. ALLUM, C., 2019: What do we know about exchange for development?, NOREC Report, 1(1). Norec: Norway.
3. ALLUM, C. a ONUKI, M., 2019: Measuring the collective impact of Forum members & associate members, IVCO 2019 PAPER. [online]. 24 s.
4. AMBRELA, 2020: Aidwatch – hodnotenie systému ODA SR. [online] Ambrela: Bratislava. 70 s.
5. BRIDGE 47, 2021: Partnerships: Bridge 47 as a partner, [online].
6. BUCKLES, D. a CHEVALIER, J., 2012: Assessing the impact of international volunteer cooperation. Guiding questions and Canadian experiences. International Forum for Volunteering in Development discussion paper.
7. BURNS, D. et al., 2015: Valuing Volunteering: The role of volunteering in sustainable development. [online]. VSO and IDS: London.
8. BUTCHER, J. a EINOLF, C. J., 2017: Perspectives on Volunteering. Voices of the South. Switzerland: Springer International.
9. COMHLÁMH, 2013: Models of international volunteering: Trends, innovation & good practice. [online]. Comhlámh: Dublin. 88 s.
10. COMHLÁMH, 2014: Engaging Returned Development Workers in Development Education. [online]. Comhlámh: Dublin. 47 s.
11. DEVEREUX, P. et al., 2017: Volunteering and the UN Sustainable Development Goals: Finding common ground between national and international volunteering agendas?, Third Sector Review, 23 (1). s. 209-234.
12. DEVEREUX, P. a LEARMONTH, B., 2017: Implementation of the SDGs through transformative partnership in volunteering. IVCO 2017 FRAMING PAPER. 29 s.
13. FORUM, The International Forum for Volunteering in Development, 2021: The Global Volunteering Standard, IVCO Forum IDS, [online]. 37 s.
14. HADDOCK, M. a DEVEREUX, P., 2015: Documenting the contribution of volunteering to the SDGs: the challenges and opportunities of universal SDGs for IVCOs and volunteer groups. (IVCO Forum discussion paper). International Forum for Volunteering in Development. 64 s.
15. ILO, International Labour Organization, 2011: Manual on the Measurement of Volunteer Work. ILO: Geneva. 120 s.
16. LOUGH, B. J., 2012: Participatory research on the impact of international volunteerism in Kenya: provisional results. International Forum for Volunteering in Development.
17. LOUGH, B. J., et al., 2019: Contributing to the Global Research Agenda on volunteering for peace and development, Voluntaris.
18. LOUGH, B. J., 2016: Global partners for sustainable development: the added value of Singapore International Foundation Volunteers. SIF: Singapore.

19. MARKOVIČ BALUCHOVÁ, B. a KIMULI, D., 2020: Analysis of challenges in international voluntary service in the Covid-19 era on example of Slovak development volunteer projects, *Acta Missiologica*, 14(2), s. 137–151.
20. MARKOVIČ BALUCHOVÁ, B., 2020: Pôsobenie slovenských rozvojových dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v oblastiach ovplyvnených migráciou. [online] *Ambrela*: Bratislava, 14 s.
21. MARKOVIČ BALUCHOVÁ, B., 2021: Výzvy medzinárodného dobrovoľníctva na príkladoch projektov slovenských rozvojových organizácií vo vybraných nízkopříjmových krajinách [Dizertačná práca], Katedra rozvojových a environmentálnych štúdií, Univerzita Palackého: Olomouc, 165 s.
22. MATULAYOVÁ, T., 2012: Dobrovoľníctvo ako výskumná téma sociálnej práce a sociológie. Zborník z vedeckej konferencie. Technická univerzita v Liberci: Liberec, 71 s.
23. MATULAYOVÁ, T., BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, A., et al., 2012: Dobrovoľníctvo na Slovensku – výskumné reflexie. *Iuventa – Slovenský inštitút mládeže*: Bratislava, 208 s.
24. MILLORA, Ch., 2021: Inequalities & Imbalances in Research on Volunteering for Development. (Think piece), *IVCO Forum 2021*, Thessaloniki: Forum & Action Aid, 3 s.
25. MIRRI, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, 2020: Správa odosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030. [online]. MIRRI: Bratislava, 61 s.
26. MZVaEZ SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, SAMRS, 2019: Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023, [online]. MZVaEZ SR: Bratislava, 61 s.
27. PEROLD, H., et al., 2013: The colonial legacy of international voluntary service. *Community Development Journal* 48(2): s. 179–196.
28. PMVRO, Platforma mimovládnych rozvojových organizácií, 2013: Hodnotenie doterajšej implementácie Programu MZVaEZ SR na vysielanie dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci SR (01. 03. 2012 – 31. 07. 2013), PMVRO: Bratislava, 7 s.
29. SAMRS, Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, 2019: Konceptia vysielania dobrovoľníkov a dobrovoľníkov-expertov do rozvojových krajín. [online] SAMRS: Bratislava, 6 s.
30. SAMRS, Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu, 2021: SlovakAid dobrovoľníci. [online].
31. UNEP, United Nations Environment Programme, 2015: A Common Approach for developing SDG integrated indicators, *Post-2015 Agenda Publications*. UNEP. 6 s.
32. UN stats, 2016: SDG report 2016: Leaving no one behind, [online]. United Nations.
33. UNV, 2015: Strategic Directions for Global Research on Volunteering for Peace and Sustainable Development 2015-2025, Report of the workshop co-hosted by the UNV, Forum, and the Center for Social Development, July 6-7, 2015, United Nations Campus: Bonn, Germany.
34. UNV, 2018: Current Estimates and Next Steps – The scope and scale of global volunteering, Background research for the 2018 State of the World's Volunteerism Report: The thread that binds. [online].
35. UNV, 2011: State of the World's Volunteerism Report: Universal Values for Global Well-being. [online].
36. ÚRAD VLÁDY SR, 2017: Zodpovedné Slovensko – udržateľný rozvoj za našimi hranicami, Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí, 25 s.

Ambrella

Platforma rozvojových organizácií

Platforma rozvojových organizácií – Ambrella

Miletičova 7, 821 08 Bratislava

e-mail: info@ambrella.org

www.ambrella.org

Tento projekt je financovaný
z prostriedkov Európskej únie

Tento dokument vznikol za finančnej podpory Európskej únie. Za obsah tohto dokumentu zodpovedá výlučne Platforma rozvojových organizácií – Ambrella a za žiadnych okolností ho nemožno považovať za názor Európskej únie.

Dokument je publikovaný v rámci projektu „SDGs and Migration – Multipliers and Journalists Addressing Decision Makers and Citizens in the EU“, ktorý sa realizuje vďaka programu Európskej únie pre vzdelávanie a zvyšovanie povedomia (Development Education and Awareness Raising – DEAR) a v rámci projektu „Posilňovanie riadiacich, koordinačných a implementačných kapacít a zvyšovanie konkurencieschopnosti subjektov rozvojovej spolupráce“, podporeného z prostriedkov SlovakAid.